

En fjernelse af de særligt svage retsvirkninger af B-fredningen vil på baggrund af udviklingen i den bebyggelsesregulerende lovgivning i øvrigt næppe føles som nogen byrde for ejere af fredede bygninger.

Forslagets § 8, stk. 1, åbner mulighed for at ændre omfanget af en allerede pålagt fredning. Denne bestemmelse vil kunne anvendes i de tilfælde, hvor der er behov for at præcisere indholdet af hidtidige B-fredninger til de dele af den B-fredede bebyggelse, hvortil fredningsinteresserne knytter sig.

Endvidere er det i bemærkningerne til § 35, stk. 4, fremhævet, at de centrale bygningsfredningsmyndigheder på forhånd over for en ejer eller en bruger af en fredet bygning kan tilkendegive, i hvilket omfang bygningsarbejder vil være acceptable ud fra et fredningssynspunkt. Sådanne tilkendegivelser kan dels tage form af vejledning, dels være egentlige, forudgående tilladelser.

2.4. Særregler for offentligt ejede bygninger

Efter gældende lov sondres der ikke mellem privatejede og offentligt ejede bygninger. I praksis har de centrale bygningsfredningsmyndigheder imidlertid ikke ydet støtte til istandsættelser og restaurering af statsejede bygninger. I lovforslaget er der givet to særregler for offentligt ejede bygninger, dels i forslagets § 13, dels i forslagets § 26. I begge tilfælde forstås offentligt ejede bygninger som bygninger, der tilhører staten, kommuner, folkekirken og offentlige stiftelser. Den første særregel afskærer muligheden for at kræve, at miljøministeren overtager en fredet, offentligt ejet bygning, såfremt nedrivningstilladelse nægtes. Muligheden for at kræve nedrivning afskæres derimod ikke. I forbindelse med en eventuel nedrivningsansøgning må det vurderes, om de hensyn, der har motiveret bygningens fredning, skal veje tungere end de hensyn, der motiverer nedrivningsansøgningen. Findes det, at det fredningsmæssige hensyn bør veje tungest, forekommer det rigtigst, at en offentlig myndighed selv påtager sig ansvaret for varetagelsen af den samfundsmæssige værdi, der ligger i fredningen, med mindre der på forhånd kan opnås enighed med miljøministeren om en overtagelse. I praksis har denne regel hidtil været gældende for statsejede bygninger.

Den anden særregel for offentligt ejede bygninger bemyndiger miljøministeren til – i samråd med de berørte myndigheder – at fastsætte regler om, at visse kategorier af offentligt ejede bygninger, ikke må afhændes eller nedrives, førend miljøministe-

ren har haft mulighed for at tage stilling til spørgsmålet om bygningens fredning. I løbet af de kommende år vil den hidtidige anvendelse af en lang række bygningstyper blive opgivet eller stille krav om ændrede bygningsmæssige rammer. Det gælder f. eks. banegårde, toldkamre, hospitalsbygninger m. v. En del af disse bygninger er af både arkitektonisk og kulturhistorisk værdi. Der er derfor behov for en systematisk gennemgang med henblik på at udpege de bygninger, der er frednings- eller bevaringsværdige.

Visse undersøgelser af, hvilke af disse bygninger der er bevaringsværdige, er allerede igangsat, bl. a. i samarbejde med DSB.

2.5. Registrerings- og planlægningsbestemmelser

Sigtet med fredninger efter lovforslaget er først og fremmest at sikre det bedste i den kulturhistoriske arv, enten fordi det direkte er af national interesse, eller fordi det er et eksempel på det bedste i en lokal eller regional tradition og derfor egnet til at danne udgangspunkt for lokale bevaringsbestræbelser med et bredere sigte.

Bygningsfredningslovens rolle som et led i de generelle foranstaltninger med henblik på by- og boligforbedring er senest understreget i boligministeriets byfornyelsesrapport fra juni 1978.

Den store bygningsmasse, som uden at opfylde lovforslagets væsentlighedskrav ikke desto mindre er bevaringsværdig, skal også i fremtiden bevares og beskyttes gennem en kommunal indsats navnlig efter kommuneplanloven. De centrale bygningsfredningsmyndigheder skal i denne forbindelse rådgive og vejlede kommunerne. Dette vil ske samordnet med planstyrelsens vejledningsarbejde efter kommuneplanloven.

Kommunernes interesse for at bevare sammenhængende bygningsmiljøer har været stadigt stigende, og behovet for at modtage sagkyndig bistand fra centralt hold er derfor tilsvarende øget. Ud fra en samfundsøkonomisk betragtning vil det være hensigtsmæssigt, at kommunerne kan drage nytte af de centrale bygningsfredningsmyndigheders ekspertise på dette område. Der vil være en stadig stigende efterspørgsel efter denne bistand. Gennem bevarende bestemmelser med hjemmel i planlægningslovgivningen er der hidtil beskyttet godt 15.000 bygninger landet over i ca. 50 enkeltplaner. Men antallet af bevaringsværdige bygninger, der kan forventes vurderet med henblik på eventuelle bevarende bestemmelser i lokalplaner, ligger nok nærmere 100.000. Hertil kommer, at en del af de gældende planer vil skulle revideres